Az őszi árpa termesztése, igényei és felhasználása

Az őszi árpa termesztése

Az őszi árpát Magyarországon széles körben termesztik, kivéve talán az északi, hideg éghajlatú területeken. Bár kevésbé télálló, mint más őszi gabonafélék, az újabb fajták már ellenállóbbak a hideggel szemben. Továbbá, az időben elvetett és jól fejlett növények jobban ellenállnak a hidegnek, mint a késleltetett vetések.

Talaj és környezeti igények

Az őszi árpa általában jól terem a gyengébb búza- és a jobb rozstalajokon. A jó minőségű búza elővetemények az őszi árpának is megfelelnek, azonban a korai vetése miatt általában ritkán terem a jó minőségű elővetemények után. Az őszi árpa kevésbé igényes az elővetményre, mint a búza, a vetésforgóban gyakran a gabonafélék után következik. Bár a gabona nem ideális elővetemény, agrotechnikai módszerekkel megfelelővé tehető.

Az őszi árpa vetése

A jó minőségű és megfelelően előkészített vetőmag kiemelkedő fontosságú a termelési folyamatban. A vetőmag csávázásával megvédhetjük a növényeket a fedettüszög káros hatásaitól. Az őszi árpa vetése szempontjából korai gabonafajta, az optimális vetési időszak szeptember második felétől október elejéig tart. Egyes fajták esetében azonban október első fele a megfelelő vetési időszak. Nagyon fontos az időben történő vetés, mivel annak késleltetése a bokrosodás elmaradásához vezethet, és a téli fagyok nagyobb károkat okozhatnak a termésben. Az őszi árpát is gabonatávolságra vetjük, 3-5 cm mélyen. Az ülepedett magágy kialakítása segíti a csapadékvíz befogadását és hasznosítását.

A vetésváltás

Az őszi árpa a búzához képest kevésbé érzékeny az elővetésre. Jól fejlett gyökérzete és alkalmazkodóképessége miatt elviseli az önmaga utáni vetést is. Azonban, ha bőséges termést szeretnénk elérni, érdemes jó elővetményt beiktatni az őszi árpa vetése előtt, mint például a mák, a csemegekukorica, a borsó vagy az olajlen. A talaj kimerülésének elkerülése érdekében kétszeri kalászos termesztése után már nem ajánlott az őszi árpa vetése. Az őszi árpa a legtöbb növénynek kiváló elővetménye lehet mivel korai a betakarítása, és viszonylag kevés a szármaradványa.

A gyomirtás fontossága

Az őszi árpa érzékeny a gyomokra, ezért fontos az ezek ellen való védekezés, melyet a modern gyomirtó szerek segítségével lehet hatékonyan elvégezni. Az újabb generációs gyomírtó szerek talajból felszívódva hatnak. Azonban mélyen gyökerező tarackos, rizómás fajokkal szemben hormonbázisú védelemre is szükség lehet. Jó hír lehet, hogy az őszi árpa korai bokrosodása és talajtakarása miatt a jó kultúrállapotú talajba vetett árpát nem szükséges gyomírtani.

Ezért figyeljünk az alaptrágyázásra

A gabonafélék gyökérrendszere főként a talaj felső 20-25 centiméteres rétegében található, így a felvehető tápanyagoknak is ebben a rétegben kell rendelkezésre állniuk. Az őszi árpa

tápanyagigénye számos tényezőtől függ, mint például a termőhely talaj tulajdonságaitól, az időjárási viszonyoktól és a növény fajtájától is.

Az optimális termés elérése érdekében szükséges az őszi alaptrágyázás, amely segíti a foszfor, a kálium és a nitrogén megfelelő mennyiségben történő felvételét. Gyakran kerül olyan területekre, ahol előzőleg foszforigényes növényeket termesztettek, például repcét, napraforgót vagy más őszi kalászosokat. Ezért javasolt, hogy az előre tervezett foszfor mennyiségét őszi alaptrágyaként juttassuk ki, amelyben segíthetnek a komplex műtrágyák. Az őszi időszakban kijuttatott nitrogén elengedhetetlen a megfelelő fejlődéshez a tél beálltáig. Azonban fontos kerülni a nitrogén túladagolását, mivel ez őszi túlfejlődést okozhat, amely gyengíti a gyökérrendszert, és így csökken az őszi árpa télállósága és a tavaszi fejlődése is.

Betakarítás

Az őszi árpa esetében az érett szemeknek 15% körüli nedvességtartalmának kell lennie, ezért fontos a betakarítás időpontjának megfelelő kiválasztása. A korai betakarítás ugyanolyan káros lehet, mint a túl késői, amely kalász töréshez és termésveszteséghez vezet. Az őszi árpát általában június végén aratják. A búzánál és a tritikálénál gyengébb szárú árpát nehezebb betakarítani, mert hajlamosabb a megdőlésre, ezért figyelni kell a tőállomány optimális megválasztására és a megfelelő műtrágyaadagokra is.

PRIMAG
1991